

เลือกวันที่
26 ธันวาคม 2548

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3752 (2952)
เลือกฉบับยกขึ้นข่าว
▶ 1 หน้า
▶ การเมือง
▶ การค้า-การลงทุน
▶ ต่างประเทศ
▶ ตลาดเงิน-ตลาดทุน
▶ การตลาด
▶ ทองเที่ยว
▶ ไอที
▶ รถยนต์
▶ ภูมิภาค
▶ บทนำ-บทความ
▶ ไลฟ์สไตล์
▶ New Biz
▶ อสังหาริมทรัพย์
▶ Supplement
▶ กีฬา
▶ Human Capital
▶ Knowledge Society

บทเรียน 26 ธันวาคม 2547 1 ปีของภารกิจสู้ภัยพิบัติ

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวง 1-2 ปีที่ผ่านมา ได้สร้างความหวาดหวั่นแก่ชาวโลกในทุกระดับ นับเป็นช่วงเวลาประวัติศาสตร์ที่ทั่วโลกเริ่มตระหนัก ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบตัว ทั้งบนผิวโลกและใต้น้ำโลก

ด้วยเหตุนี้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นดังแสงตะเกียงส่องสว่างฉายภาพให้เห็นถึงภาวะของความแปรวนแปรในธรรมชาติ และชี้หนทางแก้ไขสถานการณ์เลวร้ายให้บรรเทาผ่อนคลายนไปบ้าง

การตระหนักถึงสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดภัยธรรมชาติและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการณ์บริโภค การใช้ทรัพยากรและลดการทำร้ายสภาพแวดล้อมด้วยสารเคมีหรือของเสียที่ขจัดยากต่างๆ ย่อมเป็นหนทางที่ดีที่สุดในช่วงนี้ เพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นตามมาหลังความระเริงกับโลกสมัยใหม่

ศูนย์เตรียมพร้อมและป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (Asian Disaster Preparedness Center) หรือ ADPC เป็นองค์กรเอกชนอีกแห่งหนึ่งที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ความรู้และสร้างเทคโนโลยีป้องกันอันตรายที่เกิดจากธรรมชาติ และเตือนประชาชนให้ทราบล่วงหน้าถึงภัยที่อาจเกิดขึ้น เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับภัยพิบัติด้วยความระมัดระวัง ป้องกันตนเองและคนรอบข้างให้รอดปลอดภัยไว้ได้

โดยเฉพาะหลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ลมหลายประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ การทำงานด้านการเตือนภัยและเตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติของ ADPC จึงอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป รวมทั้งความเคลื่อนไหวของ ADPC ยังเป็นที่จับตามองและถูกตั้งคำถามมากขึ้นด้วย

ดร.สุวิทย์ ยอดมณี ผู้อำนวยการ ADPC จึงเป็นบุคคลที่จะชี้แจงถึงภารกิจปฏิบัติงานขององค์กรแห่งนี้ สู่ถึงความคืบหน้าในงานด้านการ เตรียมพร้อมและป้องกันภัยพิบัติได้ชัดเจนที่สุด

"งานของเราเป็นการฝึกอบรม 30% ส่วนอีก 70% เป็นงาน ครงการต่างๆ เพราะการฝึกอบรมต้องมี โดยพื้นฐานอยู่แล้ว แต่โครงการเป็นงานสำคัญอีกด้านที่ ของเราทำเป็น ักอย่างให้ประเทศอื่นๆ เขาเห็น ว่าชุมชนนั้นมีความแข็งแกร่งและสามารถป้องกันตัวเองได้ ความพร ้อเกิดปัญหา และมีแต่ ภัยพิบัติ"

ผู้อำนวยการ ADPC กล่าวถึงที่มาที่ไปของการทำงานขององค์กรเอกชนที่ห่าง ึ่งเป็นการเตรียมพร้อม และป้องกันภัยพิบัติมากกว่า 20 ปีกับรัฐบาลไทยว่า ในการทำงานรัฐบาลก็ทราบมาตลอดว่าเราทำ ะถูก ดังนั้นเมื่อรัฐบาลสนใจจะตั้งหน่วยงาน ที่ทำงานด้านนี้ รัฐบาลก็เห็นว่ามืองค์กรของเรา อยู่ ัดคนก็เข้าไป เข้าใจว่าเราไม่วิ่งเต้นขอท่า ทั้งที่ความจริงแล้วไม่ใช่ และยังน่าตกใจที่บอกให้เราทำหัวเอ ึ่ง

ต้องบอกว่าแม้ ADPC จะทำงานอยู่แล้วใน 30 ประเทศ แต่ถ้าให้ทำหัวเอเซียในเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ ใหม่ ในที่นี้หมายถึงสึนามิ แต่ ADPC ไม่ได้ใหม่ในเรื่องการเตือนภัย เพราะเราทำงานด้านการเตือนภัยมาแล้ว 15 ปี และเชื่อว่าไม่มืองค์กรใดในเอเชีย จะทำเรื่องการเตือนภัย หรือ early warning มากถึง 15 ปีอย่าง เรา

เมื่อก่อนเราทำเรื่องสมน้ำหนุ น้ำท่วม กบเลี้ยง ความแปรปรวนของภูมิอากาศ เอลนีโญ ลานีญา เรื่องเหล่านี้เรากำมา 15 ปีแล้ว แต่ภัยสึนามิเป็นเรื่องใหม่ ยกเว้นในญี่ปุ่น อเมริกา หรือบางสวนในฟิลิปปินส์ หลาย ประเทศเหล่านี้แม้แต่ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ก็ไม่เคยทำเรื่องการเตือนภัยมาก่อน และนี่คือ สาเหตุที่รัฐบาลเชิญเรามาทำงานตรงจุดนี้

ADPC เราทำได้เพียงบางประเทศในเขตมหาสมุทรใต้แค้ พม่า กัมพูชา เวียดนาม ลาว และฟิลิปปินส์ บางส่วนในมหาสมุทรอินเดีย การเข้าไปตรงนี้ ADPC ถือว่าเราเป็นส่วนเสริมเขา เราทำงานเป็นทีมเดียวกัน เราจึงได้รับการยอมรับจาก IOC" ดร.สุวิทย์กล่าว

จากข้อมูลของ ADPC ระบุว่า ปัจจุบันมีภูเขาไฟใต้ทะเลไม่น้อยกว่า 2 ลูกในเวียดนาม ซึ่งจะระเบิดเมื่อไรก็ได้ และภูเขาไฟก็เหมือนแผ่นดินไหว คือสามารถทำให้เกิดสึนามิได้ และจากการสำรวจยังพบด้วยว่าในภูมิภาคนี้ยังมีอยู่ 4-5 แห่งที่จะเกิดแผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟระเบิด และด้วยสาเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการทำงานสำรวจพื้นที่และออกแบบเพื่อติดตั้งสถานีวัดระดับน้ำทะเลใน 6 ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า ไทย เวียดนาม และฟิลิปปินส์

เครื่องวัดระดับน้ำทะเล เครื่องวัดความสั่นสะเทือน ทุ่น และดาวเทียม เป็นอุปกรณ์และเครื่องมือสำคัญของการเตือนภัย โดยเฉพาะเครื่องวัดระดับน้ำทะเลมีความสำคัญเป็นอันดับแรกสำหรับการเตือนภัย งานส่วนนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสร้างเครือข่ายผ่าน UN ทาง IOC และองค์กร หน่วยงานต่างๆ ของนานาชาติ โดยปัจจุบัน ADPC ทำอยู่ แล้วเหลือได้ปาผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศจากอเมริกามาช่วยกันออกแบบติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำทะเลว่าจะเอาไปไว้ที่ไหน ต้องมีกี่สถานีที่จะดูแล 5-6 ประเทศนี้

ดร.สุวิทย์กล่าวว่า เมื่อเราออกแบบเสร็จเราก็ได้จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญนานาชาติอีกครั้งหนึ่ง และเขาก็รับรองว่าที่เราเคยทำมาก่อนนั้นถูกต้องหมด เพราะฉะนั้นในเฟสแรกส่วนของการออกแบบสำรวจพื้นที่ที่เราทำเสร็จแล้ว ต่อมาเราก็ต้องหารือกับประเทศต่างๆ ว่าเขาต้องการให้เราเข้าไปช่วยจัดทำเรื่องนี้มั๊ย ถ้าประเทศใดต้องการเราก็เข้าไปช่วย

อันที่ 2 ที่เราทำ คือ เราเริ่มสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้วยการติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำทะเล ซึ่งต้องใช้ประมาณ 20 สถานีในหน้าน้ำของ 5-6 ประเทศนี้ โดยขณะนี้ได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว 2 สถานี ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของไทย

ความสำคัญของเครื่องวัดระดับน้ำทะเลอยู่ตรงที่ เมื่อเกิดแผ่นดินไหวเจ้าเครื่องนี้จะบอกได้ว่าเป็น สึนามิหรือไม่ ดังนั้นเมื่อคราวที่เกิดแผ่นดินไหวใน นิโคมยาเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา อินเดียรู้ว่าเกิด สึนามิ แต่หน้าน้ำประเทศไทยไม่มีเครื่องวัดระดับน้ำทะเล ไทยจึงไม่รู้ว่าจะเกิดสึนามิหรือไม่

"ถึงแม้ ADPC จะทราบที่อินเดียมีการ แจ้งเตือนว่าจะเกิดสึนามิ เนื่องจากได้โทรศัพท์สอบถามไปที่อินเดีย ADPC ก็ไปกล่าวพูดออกไปเพราะเราไม่มีสิทธิ์จะไปเตือน แม้เราจะส่งข้อมูลอะไรไป แต่ถ้าเขาไม่เชื่อ เราก็ไม่มีสิทธิ์ทำอะไร เพราะเราไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐโดยตรง" ดร.สุวิทย์กล่าว

นอกจากนี้ โครงการติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำทะเลในเฟสแรก ADPC จะต้องติดตั้งทั้งหมดอีก 5 สถานี ที่หน้าน้ำของพม่า 1 สถานี ทางตอนใต้ของเวียดนาม 1 สถานี ฟิลิปปินส์บริเวณอ่าวมะนิลา 1 สถานี เพราะบริเวณอ่าวมะนิลาหากเกิดสึนามิและอพยพผู้คนไม่ทัน ก็จะทำให้สูญเสียชีวิตกันเป็นล้านได้ ส่วนอีก 2 สถานีตั้งอยู่ทางตอนใต้ของไทยฝั่งทะเลอันดามัน

กรรมสิทธิ์ในสถานีเหล่านี้จะเป็นของแต่ละประเทศที่เป็นเจ้าของพื้นที่ที่ตั้งสถานีเป็นผู้ดูแลเอง ส่วนสถานีในเขตประเทศไทยมีนักวิชาการของ กองทัพเรือเป็นผู้ดูแล โดยมี ADPC เป็นผู้ฝึกอบรมให้ ซึ่งกองทัพเรือได้ส่งเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญมาดูแล ตั้งแต่การติดตั้งและฝึกอบรมด้านการดูแลรักษาเครื่องมือตั้งแต่เริ่มต้น

ทั้งนี้ ADPC ยังจัดหลักสูตรฝึกอบรมคนในชุมชนพื้นที่เสี่ยงภัยให้เตรียมพร้อม และสามารถวางแผนที่จะช่วยตัวเองในกรณีเกิดสึนามิ โดยเฉพาะในพื้นที่ 6 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นอกจากนี้ยังมีแผนจะเพิ่มอีกใน 2 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรีธานี และนครศรีธรรมราช เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีพายุ ฝนตกน้ำท่วมบ่อย คาดว่าทั้งงานการติดตั้งและงานฝึกอบรมในเฟสแรกจะเสร็จแล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน 2549 ส่วนเฟส 2 ก็กำหนดให้เสร็จสิ้นภายในเดือนธันวาคม 2549 ด้วยเช่นกัน

ในส่วนของงบประมาณการดำเนินงาน ผู้อำนวยการ ADPC กล่าวว่า เราได้รับเงินสนับสนุนจาก UNDP

ขั้นตอนของกองทุนสิทธิคงก่อนอนุมัตินำมาใช้ คือต้องผ่านที่ประชุมกรรมการกองทุนก่อน เราจึงต้องรอ
ซึ่งขณะนี้ กบมวราสวเอนประกาศเพิ่มเงินให้อีก 2.5 ล้านเหรียญ จากเดิมที่มีอยู่แล้ว 10 ล้านเหรียญ
ซึ่งก็ต้องมีผู้แทนจากสวีเดนมาประชุมด้วยในวันที่ 18 ม.ค.2549

หน้า 15

พัฒนาระบบและโปรแกรมโดย กองงานคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลมติชน ลิขสิทธิ์โดย © บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)